

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Tor Punsvik
Tlf.: 38 17 62 08

Deres ref.:
Vår ref.: 2010/4602

Vår dato: 10.12.2014
Arkivkode: 442.22

Klima- og Miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Sendes også som e-post til postmottak@kld.dep.no

INNSPILL TIL FAGGRUNNLAG OM BESTANDSMÅL FOR ULV OG ULVESONE

Det vises til «Faggrunnlag for bestandsmål for ulv og ulvesonen» som departementet har lagt ut på sine nettsider for skriftlige innspill. Departementet forbereder Stortingets kommende behandling av ulveforvaltningen.

Streifende ulv anses som den klart største utfordringen i fylkets rovviltforvaltning, og Fylkesmannen finner det derfor naturlig å gi faglig innspill slik departementet her inviterer til. Vi viser for øvrig også til det brevet fylkesmannen sendte departementet 11. september 2012 der vi påpekte utfordringer manglende samsvar mellom virkemiddelbruk og måloppnåelse i ulveforvaltningen i fylket.

Faggrunnlaget det skal gis innspill til er grundig og omfattende, og Fylkesmannen i Vest-Agder begrenser sine innspill til forhold som gjelder forvaltning av streifende ulv i prioriterte beiteområder. Rovviltregion 1 som Vest-Agder er en del av anses å være et prioritert beiteområde.

Erfaringer med streifende ulv i Vest-Agder

I 1983 hadde fylket ved anledninger besøk av den såkalte Vegårsheiulven, som ble felt i Aust-Agder i januar 1984. De neste dokumenterte opptreden av ulv i fylket var i 1999, da et radiomerket individ kom inn i fylket og ble felt i 2000 etter betydelige angrep på bufe. Fellingen skjedde i beitesesongen, og ville trolig ikke vært muliggjort om ikke dyre kunne peiles i forbindelse med skadefelling. Siden den gang har et betydelig antall streifende ulv kommet til landsdelen og for 2014 har Statens Naturoppsyn (SNO) sannsynliggjort opptreden av minimum fem ulike individer i Agderfylkene. Av disse ble et dyr felt under lisensjakt i Aust-Agder sist vinter, et dyr er druknet og et er påkjørt. Det er stadig ferske meldinger som tilsier at vi har ulv i vår landsdel.

I år har SNO sannsynliggjort 30 skadetilfeller på bufe knyttet til ulv i Vest-Agder, og fylkesmannen har gjennom erstatningsordningen utbetalt for tap til ulv for 77 sau og 245 lam. I 2012 ble det sannsynliggjort 60 tilsvarende skadetilfeller, og da var det kun Hedmark og Oppland fylker som hadde flere sannsynliggjorte skadedokumentasjoner knyttet til ulv enn Vest-Agder.

Så langt har genetikkstudier knyttet til streifende ulv i landsdelen vist at det er innvandrende ulv fra Sverige og så langt er det unge hanner som er påvist. Men rovviltforskere har fortalt oss at vi også kan forvente innvandrende tisper, da disse også kan foreta lange vandringer etter at de forlater sine fostringsflokker. I forbindelse med sin bachelorutdanning ved

Universitetet i Agder gjorde student Nina Bringsdal i 2013 en oppgave om ulvens opptreden på Agder, og denne legges med vårt innspill til faggrunnet.

Fylkesmannen i Vest-Agder har gitt mange skadefellingstillatelser på ulv de siste 15 år, og to av disse er effektivt i form av felling. Det første tilfellet var i år 2000 da en radiomerket ulv ble peilet og felt i mai i Marnardal. Det andre tilfellet var i Lyngdal i desember 2010 da en ulv ble felt på sporsnø etter angrep på bufe på kombinasjonsbeite, inngjerdet utebeite og åpent fjøs.

Det er gitt klare signaler om at lisensjakt ønskes som den primære måte å regulere ulvebestanden, også som skadeforebyggende tiltak. I Vest-Agder er det så langt ikke felt ulv på lisens, til tross for betydelig innsats og mange registrerte lisensjegere. Dette anses å ha sammenheng med flere forhold:

- Jakt på ulv er svært kompetansekrevende og krever gjerne deltakelse fra et stort antall lisensjegere.
- I Vest-Agder er den gjennomsnittlige skogseiendommen på under 500 da., og det er en svært krevende oppgave å organisere tilstrekkelig store arealer for å kunne gjennomføre en effektiv lisensjakt på ulv, som streifer raskt over store områder. At enkelte grunneiere ikke ønsker lisensjakt på sine eiendommer vanskeliggjør dette ytterligere.
- Streifende ulv er uforutsigbare i sin opptreden, og det er derfor svært krevende og utfordrende å etablere tilstrekkelig beredskap knyttet til lisensjakt på ulv i Vest-Agder.
- En forutsetning for å utøve effektiv lisensjakt på ulv er at det er sporsnø tilstede. I vår landsdel er sporsnøforhold gjerne ustabil, og ofte fraværende vinterstid.

Fylkesmannens konkrete innspill til faggrunnet

Det er all grunn til å forvente at utfordringene knyttet til streifende ulv i vår landsdel vil vedvare, og kanskje også tilta i styrke med økende totalbestand og svensk ulvepolitikk. I vår rovviltregion har også Sogn & Fjordane opplevd betydelige ulveskader siste beitesesong og det er grunn til å frykte at også andre områder vil oppleve konflikter med streifende ulv i framtida.

I sitt brev av 28. april i år sier statsråd Tine Sundtoft bl.a.

- *Et tydeligere skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder.*
- *Forvaltning av ulv er nå et særlig aktuelt og krevende tema i flere sammenhenger.*
- *Jeg vil likevel be samtlige forvaltningsmyndigheter i rovviltforvaltningen om å ha høy beredskap og tett oppfølging slik at vi så langt det er mulig sikrer at uttak av rovvilt gjennomføres i prioriterte beiteområder for å redusere konfliktnivået.*

Fylkesmannen savner i faggrunnet en bredere presentasjon og debatt av de utfordringer som følger av streifende ulv i prioriterte beiteområder, og bruk av virkemidler for å nå politisk vedtatte mål og signaler. På side 20 i faggrunnet står å lese: «*Dersom skaden har oppstått er det ofte en forventning om at skadegjøreren skal felles raskt og at skadefellingslaget er i høy beredskap. Å gjøre forsøk på felling dersom ulven ikke lengre befinner seg i området vil være lite hensiktsmessig. Det kan derfor være mer hensiktsmessig å avgrense tidsperioden, for så å forlenge skadefellingstillatelsen dersom ny skadesituasjon oppstår.*»

Fylkesmannen i Vest-Agder har tidligere fått kritikk fra Miljødirektoratet fordi vi har gitt fellingstillatelser utover 2 ukers varighet, og gir disse nå begrenset til 2 uker. Men så seint

som i år fikk vi også kritikk fra direktoratet fordi vi lot fellingstillatelsen gjelde for hele fylket. Det siste til tross for at vi hadde flere skadesituasjoner med ulv sentralt i fylket, som ikke har stor utstrekning tatt i betraktning hvor fort og langt en ulv kan bevege seg på kort tid. Fylkesmannen støtter ut fra egen erfaring derfor ikke den nevnte formuleringen i faggrunnet. Det er innlysende at en ulv som ikke er til stede heller ikke blir felt, men dersom skadefellingslaget under fellingsaksjon stoppes av kommunegrenser og korte tillatelsesintervall kan det bidra til både mislykkede fellingsaksjoner og frustrasjon hos både fellingslaget og bufenæringen.

Fylkesmannen i Vest-Agder er svært opptatt av at effektiviteten knyttet til så vel skadefelling og lisensjakt på ulv økes, og har med det fokus spilt inn følgende temaer:

- I 2012 hadde vi skadefellingstillatelse på 2 ulver og foreslo lisensjaktstart framskutt fra 1. oktober slik at lisensjegere kunne bidra til oppnåelse av målet om å felle skadegjørende ulv i beitesesongen. Dette ønsket ikke Miljødirektoratet å muliggjøre gjennom dispensasjon fra gjeldende forskrift.
- Da spørsmålet om å tillate bruk av lys uten at dette var montert på vegg ved åtejakt på rødvov nylig var på høring fra Miljødirektoratet foreslo vi at denne ordningen også burde kunne gjelde for ulv og jerv.
- Fylkesmannen kan utstede fellingstillatelse på ulv etter 1. juni dersom en skadesituasjon oppstår. Bufenæringen i fylket har tidligere søkt Miljødirektoratet om fellingstillatelse i forkant av denne tidsfristen når det var sannsynliggjort at ulv var i fylket og har fått avslag. Fylkesmannen er opptatt av skadefellingstillatelser skal ha en forebyggende karakter, og vi har ingen erfaring med at ulv som er til stede på ettervinter og vår ikke er der når beitesesongen tar til. Skadefelling av ulv i forkant av beitesesong bør etter vår oppfatning drøftes som et skadeforebyggende tiltak. På ettervinteren vil også egne sporsnøforhold kunne muliggjøre en felling, hvilket erfaringsmessig er nærmest umulig i beitesesongen.
- I vårt brev til departementet i 2012 tok vi også opp frykten for innvandrende tisper og faren for yngling i landsdelen. Denne frykten oppfatter vi som reell og mener faggrunnet for ulveforvaltningen bør drøfte temaet og skissere en beredskap for å forbygge en slik svært uønsket situasjon.

Dersom departementet ønsker å drøfte våre innspill ytterligere er vi naturligvis svært positive til dette.

Med hilsen

Ørnulf Haraldstad (e.f.)
miljøverndirektør

Katrine S. Gunnarsli
sjefingeniør

Kopi sendt som e-post av saksbehandler:

Øvrige fylkesmenn
Rovviltnemnda i Region 1
Kontaktutvalget for rovviltsaker i Vest-Agder
Miljødirektoratet

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.